

інтеграції, які, як правило, пов'язані з різними видами економії витрат, одержуваної за рахунок спільного здійснення функцій виробництва, збуту, закупівельної діяльності, управління тощо.

Практично кожне промислове підприємство має у своїй організаційній структурі енергетичне господарство, яке постачає його виробничі і господарсько-побутові служби всіма видами енергії (електроенергія, теплова енергія палива, пари, гарячої води) і енергоносіями (пара, стиснене повітря, гаряча вода). Підприємства, які мають замкнутий цикл виробництва, а отже є вертикально інтегрованими мають можливість організувати власне енергетичне господарство таким чином, щоб відходи від виробництва, які підлягають утилізації, можна було переробляти у паливо, яке буде використовуватись для виробництва продукції.

Варто зазначити, що сьогодні все гострішою стає проблема раціонального ресурсокористування в переробних галузях аграрного сектора. Тут вертикальна інтеграція дозволяє перевести процеси переробки сільськогосподарської сировини на безвідходний цикл виробництва, що заснований на комплексному використанні природно-сировинних ресурсів і технологічних відходів. Відходи виробництва, які мають цінність як джерело тепла, (деревні відходи, щепи, тирса), агровідходи (солоне, лушпиння соняшника, шкаралупа горіха, відходи фруктів та інші) можуть використовуватись для енергетичних потреб при виробництві [4].

Отже, в умовах сучасних ринкових реалій процеси вертикальної інтеграції бізнесу у промисловій сфері, на мій погляд, сприятимуть більш ефективному забезпеченню власних потреб підприємства в енергоресурсах, зокрема й за рахунок використання альтернативних джерел енергії, а також робитиме їх все менш залежними від зовнішніх постачальників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Калетнік Г. М. Біопаливо. Продовольча, енергетична та екологічна безпека України: монографія / Г. М. Калетнік. - К. : Хай-Тек Прес, 2015.
2. Савельєва Т. Проблеми розвитку великих корпоративних структур в економіці України / Т. Савельєва; Персонал. – 2014. – № 2.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.10.2004 року № 1307 «Про порядок видачі свідоцтва про належність палива до альтернативного» [Електроний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1307-2004-%D0%BF>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2010 року №243 «Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2017 роки» [Електроний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/243-2010-%D0%BF>.

Петришак Павло Васильович, студент 1 курсу,
Дмитришин Марта Василівна, к.е.н.,
доцент кафедри обліку та фінансів,

ГЕНРІ ФОРД – ОДИН З НАЙВІДОМІШИХ КАПІТАЛІСТІВ

Капіталісти – це власники засобів виробництва, що експлуатують найманих робітників для одержання прибутку [1]. Генрі Форд був і залишається одним із

найвідоміших капіталістів у світі. Він був конструктором автомобілів, засновником корпорації «Форд Мотор», першим віце-президентом співтовариства автомобільних інженерів (SAE), одним із найбагатших людей усіх часів.

Поштовхом до автомобілебудування став випадок з дитинства, який трапився з Фордом. “Найважливішою подією моїх дитячих років була моя зустріч з локомотивом, миль за вісім Детройта, коли ми якось їхали до міста. Мені було тоді дванадцять років... Цей локомотив був винний у тому, що я занурився в автомобільну техніку. З тієї пори, як я, дванадцятирічним хлопчиком, зустрівся з локомотивом і до сьогоднішнього дня вся сила мого інтересу була спрямована на проблему створення автоматично рухомої машини” [2], – розповідав Форд.

Згодом дитяча мрія стала реальністю. У 1892р. Генрі Форд завершив роботу над своїм першим автомобілем. Цей автомобіль був чимось на кшталт сільського візка. Двигун був двоциліндровий і розвивав потужність близько чотирьох кінських сил. Цей “бензиновий возик” довгий час був першим і єдиним автомобілем у Детройті. У 1896р. Генрі продав машину за 200\$.

У 1903р. Генрі створив компанію “Форд Мотор”. Капіталізація компанії становила сто тисяч доларів. Частка Форда складала 25,5 %. Незабаром Форд зрозумів, що цього не достатньо для повноцінного управління компанією та втілення всіх задумів. Отож, він за декілька років збільшив свою частку до 51% і, таким чином, у 1906 році Генрі Форд уже володів контрольним пакетом акцій.

Надзвичайно важливим та ефективним кроком у виробничому процесі стало впровадження конвеєрного виробництва. 1 квітня 1913р. було вперше проведено експеримент з конвеєром, який випробували на складанні маховика магнето. Конвеєрна лінія показала ефективність методу і його стали застосовувати скрізь. Результати впровадження конвеєра були вражаючими. До прикладу, час складання деталей значно скоротився:

- маховика магнето – з 20 хв. до 5 хв;
- шасі – з 12 год. до 5 год;
- двигуна – з 10 год. до 6 год.

Показовим був прогрес у комплектуванні поршня. За старою технологією ця операція займала всього три хвилини. 28 працівників за 9-годинну зміну збирали 175 поршнів і шатунів. Як з’ясувалося, 4 години робітники витрачали на ходіння. Після вдосконалення процесу 7 працівників стали видавати 2600 комплектів за 8-годинну зміну. Отож, лейтмотивом виробництва на заводах Генрі Форда став розподіл операцій на простіші дії та виконання роботи під час руху. Практично не проходило і тижня без якогось покращення. Форд вважав, що якщо пристрій економить хоча б 10 відсотків часу або покращує результат на 10 відсотків, його відсутність завжди буде відчуватися, як 10-відсотковий податок. «Якщо час людини коштує п’ятдесят центів за годину, то 10 відсотків буде економити п’ять центів щогодини» – Г.Форд.

Особливої уваги заслуговує кадрова політика Генрі Форда. Він завжди брав на роботу калік і неповносправних, бо вважав, що найкраща допомога для них – зробити їх продуктивними нарівні з повносправними людьми. Форд класифікував все різноманіття робочих місць на підприємстві. Виявилось, що на заводі – 7882 види робочих місць, з них – 949 – це важкі роботи, 3338 – для звичайного фізичного розвитку та 3595 не вимагають фізичного навантаження. Найлегші роботи були ще раз прокласифіковані, щоб перевірити, скільки з них вимагають повноцінного фізичного здоров’я. Виявили, що на 670 можна було б поставити безногих людей, на 2637 – одноногих, на 2 – безруких, на 715 – одноруких і на 10 – сліпих. Великого значення

Генрі Форд надавав умовам праці, техніці безпеки та можливості кар'єрного росту будь-якого працівника.

Безумовно, Генрі Форд був не лише талановитим інженером-конструктором, а й геніальним менеджером. Принципи, якими він керувався у своїй роботі, заслуговують на увагу, а деякі з них є актуальними і сьогодні.

Основні принципи Генрі Форда:

1. Відсутність страху перед майбутнім і пошана до минулого.
2. Ігнорування конкуренції.
3. Спершу послуги, потім – прибуток.
4. Виробництво не означає купити дешевше, а продати дорожче [2].

Без перебільшення можна сказати, що Генрі Форд здійснив переворот у мисленні багатьох людей. Він прагнув зробити своє виробництво корисним для суспільства: “Капітал, який не збільшує кількість робочих місць, є дешевшим від піску. Капітал, який не покращує умов щоденної праці і не збільшує винагороди за щоденну працю, не виконує своєї найвищої функції. Найкращим використанням капіталу є не заробляння більшої суми грошей як таких, а заробляння грошей для покращення сервісу заради поліпшення життя. Поки ми в нашій галузі не будемо розв'язувати соціальних проблем, ми не виконуватимемо нашої основної роботи” [2].

Отже, на наш погляд, якби в Україні також сформувалась критична маса соціально відповідального бізнесу, то підвищення добробуту її народу в цілому стало б неминучим.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Словник іноземних слів / за ред. О. С. Мельничука. – Київ : Гол. ред. УРЕ, 1977. – 776 с.*
2. *Форд Генрі. Моє життя та робота / Пер. з англійської Уляни Джаман. – К.: Наш Формат, 2015. – 384 с.*

Піхлик Віта Борисівна, студентка 2 курсу,
Король Володимир Степанович, к.е.н., доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту,

БЕЗРОБІТТЯ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Одним із важливих показників соціально-економічного життя в країні є рівень безробіття. На сьогоднішній день проблема безробіття є важливою та актуальною не лише на загальнодержавному рівні, але й на обласному.

Українські економісти Б. Гаврилишин, С. Мочерний, М. Павловський, Ю. Геєць, І. Лукінов досліджували питання безробіття. Безробіття – це соціально-економічне явище, за якого частина працездатного населення не може знайти роботу. Усе населення можна розділити на три групи: зайняті, безробітні та особи поза робочою силою. Проте, певний рівень безробіття вважається нормальним і цілком виправданим.

Проаналізуємо дані про зареєстроване безробіття в Івано-Франківській області у 2016-2017 рр. (Таблиця 1) [1].

Як бачимо, у січні 2017 року безробітних стало більше, ніж на кінець 2016 року, частка безробітних до населення працездатного віку теж зросла на 0,2%, середній розмір допомоги теж не зазнав суттєвих змін. Причиною такої ситуації є циклічний розвиток економіки — на стадії економічної кризи спад виробництва призводить до